

GIÁO DỤC KĨ NĂNG XÃ HỘI QUA TRẢI NGHIỆM CHO TRẺ MẦM NON - XU HƯỚNG THẾ GIỚI VÀ BÀI HỌC CHO VIỆT NAM

NGUYỄN THỊ THU HẠNH

Trường Đại học Vinh

Email: hanhvinhuni@gmail.com

Tóm tắt: Bài viết này đề cập đến vấn đề giáo dục kĩ năng xã hội qua trải nghiệm cho trẻ mầm non dưới góc độ phân tích một số vấn đề lí luận có liên quan như: Các khái niệm, mục đích, phân loại, phương pháp giáo dục kĩ năng xã hội cho trẻ và phân tích xu hướng thế giới trong giáo dục kĩ năng xã hội qua trải nghiệm (thông qua việc xác định cơ sở lí luận và chương trình giáo dục mầm non của một số nước) nhằm đưa ra những bài học kinh nghiệm cho Việt Nam về giáo dục kĩ năng xã hội qua trải nghiệm. Qua đó đề xuất một số ý kiến nhằm nâng cao chất lượng của hoạt động này.

Từ khóa: Kĩ năng xã hội; giáo dục kĩ năng xã hội; trải nghiệm; trẻ mầm non.

(Nhận bài ngày 03/8/2017; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 10/8/2017; Duyệt đăng ngày 25/8/2017).

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, chương trình giáo dục mầm non (GDMN) của hầu hết các quốc gia đều chú trọng mục tiêu *giáo dục phát triển toàn diện cho trẻ*. Trong đó, *kĩ năng xã hội (KNXH)* (Social Skills) là một trong những mặt quan trọng của quá trình giáo dục này. Giáo dục KNXH ở các nước tiên tiến có chung xu hướng đó là *giáo dục thông qua các hoạt động mang tính trải nghiệm của trẻ*. Đó chính là phương thức giáo dục qua trải nghiệm (*experience based education*). Việc nghiên cứu xu hướng thế giới về giáo dục (GD) KNXH rất cần thiết nhằm tìm kiếm những bài học kinh nghiệm cho GDMN ở Việt Nam, góp phần nâng cao chất lượng chăm sóc - GD trẻ trong bối cảnh của nước ta hiện nay.

2. Một số vấn đề lí luận về kĩ năng xã hội và giáo dục kĩ năng xã hội cho trẻ mầm non

2.1. Khái niệm kĩ năng xã hội và giáo dục kĩ năng xã hội

Trong những năm gần đây, KNXH đã và đang được quan tâm. Tuy nhiên, hầu hết cách hiểu về KNXH còn thiếu rõ ràng và hay được coi là kĩ năng sống. Muốn GD KNXH, nhà GD cần xác định đúng bản chất của KNXH, trên cơ sở đó xây dựng các nội dung và phương pháp, biện pháp GD phù hợp với từng đối tượng của mình. KNXH là các loại kĩ năng giúp cá nhân nhận thức, ứng xử, giao tiếp và thích ứng thành công trong xã hội trên cơ sở nắm vững phương thức thực hiện, sự vận dụng tri thức kinh nghiệm xã hội phù hợp với điều kiện hoàn cảnh để cá nhân áp dụng vào sự tương tác giữa con người với con người hoặc với xã hội, cộng đồng, tập thể hay các tổ chức.

GD KNXH cho trẻ là quá trình tác động có mục đích có kế hoạch của nhà GD nhằm hình thành, phát triển các loại kĩ năng giúp trẻ nhận thức, ứng xử, giao tiếp và thích ứng thành công trong các mối quan hệ xã hội.

2.2. Mục đích giáo dục kĩ năng xã hội cho trẻ mầm non

- GD KNXH góp phần phát triển năng lực nhận thức xã

hội cho trẻ. Thông qua việc thường xuyên cho trẻ được tiếp xúc (trực tiếp hay gián tiếp) các hiện tượng, sự kiện xã hội trong cuộc sống hàng ngày sẽ giúp trẻ rèn luyện và phát triển các kĩ năng như: Quan sát, tư duy (phân tích, so sánh, khái quát hóa, trừu tượng hóa,...) các hiện tượng xã hội, các quan hệ xã hội.

- GD KNXH góp phần phát triển thái độ và tình cảm theo các giá trị nhân văn cho trẻ. GD KNXH giúp trẻ biết cảm thông chia sẻ với mọi người, biết yêu thương trân trọng những giá trị văn hóa, đạo đức, xã hội, là nền tảng, cơ sở để trẻ trở thành người có trách nhiệm và có cuộc sống hài hòa trong tương lai, xây dựng vẻ đẹp tâm hồn, phẩm chất con người, biết quý trọng bản thân và phát triển năng lực hòa nhập với môi trường xung quanh hôm nay và tự tin vững bước trong tương lai.

- GD KNXH góp phần phát triển hành vi thích ứng với xã hội cho trẻ. Xã hội hiện đại luôn nảy sinh những vấn đề phức tạp và nếu con người không có năng lực để ứng phó vượt qua và hành động theo cảm tính thì rất dễ gặp rủi ro nguy hiểm. Chính vì vậy GD KNXH cho trẻ góp phần giáo dục hành vi, thói quen giúp trẻ có khả năng làm chủ bản thân, ứng xử phù hợp với xung quanh, biết được những điều nên làm và không nên làm, giúp trẻ tự tin và có khả năng ứng phó tích cực trước các tình huống của cuộc sống.

- GD KNXH góp phần phát triển khả năng sẵn sàng thích nghi môi trường học tập ở cấp Tiểu học. Nhiều công trình nghiên cứu đã khẳng định vai trò của KNXH đối với chất lượng và kết quả học tập của trẻ ở tiểu học và các cấp học tiếp theo. Nếu không trang bị cho trẻ vốn hiểu biết về xã hội, kĩ năng giao tiếp ứng xử, kĩ năng thích ứng hoàn cảnh mới thì trẻ sẽ bị động, rụt rè nhút nhát thậm chí tự kỉ, không hòa nhập trong quá trình học tập. Điều này ảnh hưởng lớn đến kết quả học tập và sự phát triển của mỗi đứa trẻ.

2.3. Phân loại kĩ năng xã hội ở trẻ mầm non

Dựa theo kết quả nghiên cứu của Gresham và Elliot (1990) [1], Đặng Thành Hưng và Trần Thị Tố Oanh (2014)

[2], theo quan niệm KNXH là những kĩ năng trẻ áp dụng trong mối quan hệ tương tác của trẻ với môi trường xã hội xung quanh, các KNXH cơ bản cần GD cho trẻ mầm non như sau:

- *Nhóm kĩ năng nhận thức xã hội:* 1/ Kĩ năng nhận thức vị thế của bản thân (vị thế của trẻ ở gia đình, nhà trường, nơi công cộng); 2/ Kĩ năng ra quyết định và giải quyết vấn đề (trong nhận thức); 3/ Kĩ năng nhận xét, đánh giá.

- *Nhóm kĩ năng ứng xử và giao tiếp xã hội:* 1/ Kĩ năng thể hiện tình cảm (Kĩ năng đồng cảm, yêu thương chia sẻ); 2/ Kĩ năng kiểm soát cảm xúc (Kĩ năng kiềm chế, bình tĩnh); 3/Kĩ năng ứng phó với căng thẳng (kĩ năng tìm kiếm sự giúp đỡ, ra quyết định và giải quyết vấn đề); 4/Kĩ năng giải quyết mâu thuẫn (Kĩ năng thỏa thuận, thương lượng), 5/Kĩ năng bắt đầu và duy trì các mối quan hệ (Kĩ năng kết bạn làm quen và xây dựng niềm tin).

- *Nhóm kĩ năng thích ứng xã hội:* 1/ Kĩ năng thích nghi với hoàn cảnh mới (Kĩ năng hòa nhập); 2/ Kĩ năng tuân thủ các quy tắc (Kĩ năng chấp hành mệnh lệnh, thực hiện theo hướng dẫn); 3/Kĩ năng hợp tác (Kĩ năng làm việc nhóm, thảo luận nhóm); 4/Kĩ năng tổ chức và lãnh đạo.

2.4. Phương thức giáo dục kĩ năng xã hội cho trẻ mầm non

Có nhiều phương thức để GD KNXH cho trẻ như: Tổ chức thảo luận nhóm, tạo tình huống có vấn đề, trò chơi, tổ chức trải nghiệm, quan sát, đàm thoại, trò chuyện, nêu gương, thực hành luyện tập,...Tuy nhiên, phương thức GD qua trải nghiệm được coi là phương thức hiệu quả nhất để GD KNXH cho trẻ. GD qua trải nghiệm là một chiến lược hay tiếp cận trong GD, mà ở đó nhà giáo với nhiều phương pháp và hình thức khác nhau (dự án, trực nhật, tham quan, lễ hội, trò chơi...), để trẻ em trực tiếp tham gia, khám phá, khai thác, kiểm nghiệm, điều chỉnh nhận thức, xúc cảm cũng như các hành vi xã hội trên cơ sở vốn kinh nghiệm hiện có của mình. Đó là quá trình tác động có mục đích có kế hoạch của giáo viên nhằm GD các loại kĩ năng giúp trẻ có thể ứng xử, giao tiếp và thích ứng thành công trong xã hội. Trong đó, giáo viên thực hiện việc thiết kế, tổ chức, điều khiển hoạt động giáo dục, tạo điều kiện cho trẻ tham gia cả về mặt trí tuệ, tình cảm, xã hội và thể chất.

3. Xu hướng thế giới trong giáo dục kĩ năng xã hội qua trải nghiệm cho trẻ

3.1. Cơ sở lí luận của giáo dục kĩ năng xã hội qua trải nghiệm

Ở các nước, GDMN thường lựa chọn và căn cứ vào một số lí thuyết GD qua trải nghiệm. Tiêu biểu có các tác giả với các lí thuyết nổi tiếng như:

- Dewey John (nhà triết học, tâm lí học người Mĩ) coi trọng việc GD KNXH thông qua các hoạt động tạo cơ hội cho người học được trải nghiệm. Trong công trình *"Experience and education"* (kinh nghiệm và GD) ông chủ trương xây dựng "nhà trường hoạt động" - "day học qua việc làm", khẩu hiệu của ông là: "Lí luận ít chừng nào hay chừng ấy". Ông cho rằng con người có bản chất hợp tác, trẻ cần được dạy biết cảm thông, tôn trọng quyền của người khác, làm việc cùng nhau để giải quyết vấn đề và

cần được trải nghiệm quá trình sống hợp tác trong nhà trường [3].

- David Kolb (nhà giáo dục người Mĩ) trong lí thuyết *"Experiential learning"* (học qua trải nghiệm) nhấn mạnh việc học qua trải nghiệm của trẻ. "Học tập là quá trình trong đó kiến thức được tạo ra thông qua sự chuyển đổi của kinh nghiệm." Ông nhấn mạnh vai trò của kinh nghiệm trong quá trình học tập. Ông đưa ra quy trình học trải nghiệm bao gồm 4 bước: Kinh nghiệm cụ thể; Quan sát suy ngẫm; Khái niệm trừu tượng; Thử nghiệm thực tế [4].

- Maria Montessori (nhà giáo dục người Ý) chú trọng môi trường cho trẻ tìm tòi khám phá cuộc sống với 3 đặc trưng cơ bản là: Việc học thông qua trải nghiệm bằng các giác quan. Quan điểm của bà thể hiện rõ nguyên tắc lấy trẻ làm trung tâm và môi trường học cụ, qua kinh nghiệm tiếp xúc với học cụ, trẻ tự học và khám phá kiến thức và khả năng của mình. Trẻ học qua tự khám phá bằng những trải nghiệm của bản thân và qua đó tự chỉnh sửa lỗi và hoàn thiện sản phẩm của mình. Trẻ không những học cái gì mà quan trọng hơn trẻ còn được học cách học như thế nào và bồi dưỡng lòng say mê khám phá cho mình.

- Lí thuyết kiến tạo: Piaget Jean (nhà Tâm lí học, triết học Thụy Sĩ) coi sự hợp tác của trẻ em trong các trải nghiệm hoạt động nhóm sẽ tạo cơ hội để rèn luyện hành vi ứng xử. Ông đã cho rằng chính sự giao lưu xã hội giữa các học sinh đã đẩy nhanh sự tiến triển nhận thức của trẻ. Vygotsky L.X. đưa ra lí thuyết *vùng cận phát triển* (zone of proximal development). Trong đó, ông đã cho rằng hầu hết mỗi đứa trẻ đều có "vùng tiềm năng". Nếu được hỗ trợ của nhà giáo dục, của người lớn xung quanh hay bạn chơi lớn hơn và dưới sự hoạt động nỗ lực, trải nghiệm tích cực của chính bản thân trẻ thì tiềm năng đó sẽ được bộc lộ thành hiện thực. Có thể coi trải nghiệm của trẻ là cơ sở để trẻ giải quyết các vấn đề nhận thức, các vấn đề trong cuộc sống của trẻ và đó cũng chính là con đường để phát triển bản thân.

Như vậy, mỗi tác giả có một lí thuyết về trải nghiệm riêng nhưng chung quy lại đều có điểm đồng nhất đó là: Quá trình học chỉ thành công khi chủ thể trải nghiệm, chủ thể sẽ dựa vào kiến thức kĩ năng cần thiết để kiểm chứng hay phát hiện suy ra những kiến thức mới. Khi đó, chủ thể lại tiếp tục rút ra được những kinh nghiệm mới và đó là con đường cần thiết, cơ bản của hoạt động nhận thức. Kinh nghiệm thu được sau khi trải nghiệm chính là nguyên liệu để chủ thể áp dụng vào quá trình nhận thức, vào quá trình sống, vào hoạt động thực tiễn. Lí thuyết này được coi là căn cứ để xây dựng mục tiêu, nội dung, phương pháp và hình thức GD KNXH cho trẻ mầm non.

3.2. Giáo dục kĩ năng xã hội qua trải nghiệm trong chương trình giáo dục mầm non của một số nước trên thế giới

Trong chương trình GDMN của các nước như: Mĩ, Nhật Bản, Singapore, New Zealand,... thì GD KNXH được coi là nội dung, nhiệm vụ trọng tâm. Cụ thể:

- Mĩ

Mục tiêu của chương trình GDMN được chia theo bốn lĩnh vực phát triển: 1/Sự phát triển cá nhân và xã hội;

2/ Sự phát triển thể chất; 3/Sự phát triển nhận thức; 4/ Sự phát triển các biểu hiện sáng tạo/thẩm mỹ. Nội dung GD KNXH đặt ra các chuẩn nội dung mà chương trình GDMN sẽ cung cấp cho trẻ các cơ hội như: Nhận thức về bản thân với các đặc điểm cơ bản, sự giống/tương tự và những sự khác nhau chủ yếu ở mọi người; tò mò sáng tạo, tự định hướng và kiên trì trong các tình huống; nhận thức tình cảm của bản thân và của người khác qua nhận thức xã hội, quan sát, tư duy và phân tích xã hội; tham gia nhóm, nhận thức các quan hệ trong nhóm; tự kiểm soát, tự điều chỉnh và thích nghi trong các tình huống của nhóm; ứng xử xã hội, giao tiếp phù hợp với bạn bè và những người xung quanh; sử dụng các chiến lược giải quyết xung đột phù hợp độ tuổi. Trong mỗi chuẩn nội dung, chương trình đều đưa ra các trải nghiệm GD để trẻ đạt được chuẩn đó.

- New Zealand

Có bốn nguyên tắc cơ bản trong một chương trình chăm sóc GDMN: 1/Quyền; 2/Sự phát triển hợp lý; 3/Gia đình và cộng đồng; 4/Các mối quan hệ. Các lĩnh vực và mục tiêu phát sinh từ bốn nguyên tắc đó. Chương trình chia ra năm lĩnh vực: 1/ Sức khỏe và sự thoải mái về tinh thần; 2/Sự ràng buộc (xác nhận và mở rộng mối quan hệ với gia đình và thế giới xung quanh); 3/Sự đóng góp: Công bằng trong việc cung cấp các cơ hội học tập và đánh giá sự đóng góp của trẻ nhỏ; 4/ Giao tiếp; 5/ Khám phá: Trẻ được học thông qua sự khám phá tích cực với môi trường. GDMN ở New Zealand chú trọng những trải nghiệm phù hợp tính nhân văn, tính quốc gia, tính văn hóa, tính phát triển, tính cá nhân và tính sư phạm. mỗi lĩnh vực phát triển đều dựa vào các hoạt động mang tính trải nghiệm của trẻ để đạt được mục tiêu. Vì vậy, trong chương trình đề ra các trải nghiệm của trẻ một cách cụ thể và khoa học. Chương trình đã giúp trẻ nhận thức các quan hệ xã hội với gia đình và thế giới xung quanh, về quyền và nghĩa vụ của trẻ với gia đình và xã hội, cách ứng xử giao tiếp, là cơ sở để trẻ linh hoạt thích ứng với những thay đổi trong môi trường xã hội.

- Nhật Bản

GDMN ở Nhật Bản đặt ra 5 mục tiêu chính: 1/Trẻ có tâm hồn phong phú; 2/Trẻ khỏe mạnh; 3/Trẻ hòa nhập và có nhiều bạn thân; 4/Trẻ tích cực suy nghĩ, 5/Trẻ luôn cố gắng và nỗ lực. Để đạt được các mục tiêu đó thì GDMN Nhật Bản áp dụng 4 nguyên tắc cơ bản: 1/Chơi để học và học qua chơi; 2/Tạo ra môi trường phong phú cho trẻ trải nghiệm; 3/Hãy để trẻ tự làm; 4/Có sự phối hợp thống nhất giữa gia đình và nhà trường. Trong đó, các trải nghiệm ngoài trời được coi là hoạt động cơ bản và thường xuyên của các cơ sở GDMN. Trong các hoạt động đó, trẻ được thể hiện bản thân giữa các mối quan hệ tập thể và tự giải quyết các vấn đề theo hướng tích cực.

- Singapore

Mục tiêu chủ yếu của các chương trình GDMN ở Singapore hướng tới: 1/Trải nghiệm cảm xúc; 2/Nhận thức về bản thân và các kỹ năng tự phục vụ; 3/Nhận thức về sự cần thiết của các kỹ năng giao tiếp xã hội; 4/Ham muốn sáng tạo. Nội dung GD KNXH được chia thành 2 nhánh cụ thể: 1/ Phát triển cảm giác tích cực về bản thân (tự khám phá bản thân; Phát triển tính tự tin; Phát triển

khái niệm tích cực về bản thân; Biết cách đề nghị giúp đỡ khi cần thiết); 2/Phát triển năng lực xã hội (trẻ học cách kiểm soát các cảm xúc của riêng mình; Trẻ đối mặt với những kinh nghiệm giải quyết vấn đề; Trẻ tham gia vào các mối quan hệ). Trong đó nhấn mạnh trẻ em cần được tạo nhiều cơ hội trải nghiệm trong thế giới của chúng.

Như vậy điếm qua một số chương trình GDMN của các nước tiên tiến cho thấy: GD KNXH đặc biệt được đề cao và xu hướng chung là GD KNXH cho trẻ, là nhà GD tạo ra cơ hội, thách thức để trẻ suy ngẫm, tích cực tìm tòi khám phá, tích cực thể hiện thái độ, hành vi cụ thể để giải quyết các vấn đề. Đó chính là học qua trải nghiệm.

4. Bài học kinh nghiệm cho Việt Nam về giáo dục kỹ năng xã hội qua trải nghiệm

Chương trình GDMN ở Việt Nam đã quan tâm đến GD KNXH cho trẻ. Tuy nhiên, mức độ KNXH đạt được của trẻ vẫn đang là vấn đề mà gia đình, nhà trường và toàn xã hội hết sức lo lắng. Cần vận dụng có chọn lọc kinh nghiệm từ quốc tế về GD KNXH cho trẻ, cụ thể là:

4.1. Bổ sung lý luận về giáo dục kỹ năng xã hội qua trải nghiệm cho trẻ mầm non

- Ở Việt Nam hiện nay, chưa có nhiều công trình đi sâu nghiên cứu con đường cách thức GD KNXH cho trẻ một cách toàn diện. GD qua trải nghiệm còn thiếu các nghiên cứu về bản chất, quy trình, các yếu tố cấu thành trong học trải nghiệm ở trẻ. Đặc biệt, GD KNXH qua trải nghiệm chưa được nghiên cứu và thử nghiệm áp dụng ở diện rộng. Do vậy, giáo viên mầm non và các bậc cha mẹ thiếu cơ sở lý luận, thiếu tài liệu hướng dẫn để có thể tham khảo trong quá trình thực hiện. Cần xây dựng, bổ sung hệ thống lý luận đầy đủ và mang tính cụ thể mà ở đó có các quan điểm, triết lý GD được thể hiện một cách rõ ràng. Ngoài ra, cần có các đợt tập huấn cho giáo viên mầm non về GD KNXH qua trải nghiệm với đầy đủ các thành tố của một quá trình GD từ việc xây dựng mục tiêu đến việc lựa chọn nội dung, phương pháp, hình thức, phương tiện thực hiện.

4.2. Xây dựng, thực hiện giáo dục kỹ năng xã hội qua trải nghiệm trong chương trình giáo dục mầm non ở Việt Nam

- Xác định các mục tiêu GD KNXH cụ thể phù hợp với từng từng độ tuổi

Cần chú vào đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi và đặc điểm KNXH để xây dựng mục tiêu và nội dung GD KNXH cho trẻ ở từng giai đoạn như: Trẻ nhà trẻ, trẻ 3-4 tuổi, trẻ 4- 5 tuổi, trẻ 5- 6 tuổi. Nếu không phân chia mức độ thì việc GD sẽ mang tính chung chung và không hiệu quả. Để thực hiện tốt việc GD KNXH cho trẻ, trước hết cần có chương trình chuẩn chăm sóc GDMN có mục tiêu, nội dung GD KNXH đầy đủ, phù hợp với độ tuổi. Đây là cơ sở pháp lý để giáo viên có thể thiết kế các hoạt động cụ thể có tích hợp nội dung GD KNXH. Trên cơ sở đó, giáo viên mới có thể lựa chọn, xác định loại KNXH nào, GD tích hợp trong chủ đề, chủ điểm hay bài dạy cụ thể gì.

- Chú trọng tổ chức môi trường giáo dục có tính khuyến khích trải nghiệm của trẻ

Có 2 loại trải nghiệm mà giáo viên có thể tổ chức: 1/ Hoạt động trải nghiệm giả định trong trường mầm non: GD KNXH cho trẻ không thể xây dựng thành một

môn học, hay chỉ dạy trong một hình thức cụ thể mà nó cần tích hợp GD “mọi lúc mọi nơi”. Ở trường mầm non có thể thông qua các hình thức cơ bản như: Qua hoạt động học (tiết học); qua hoạt động ngoài trời; qua tổ chức hoạt động góc; qua hình thức tổ chức các hội thi, hoạt động lễ hội ở trường mầm non. Đây chính là môi trường thuận lợi để giáo viên đặt ra các tình huống giả định và khuyến khích trẻ tích cực giải quyết. 2/ Các hoạt động trải nghiệm trực tiếp trong môi trường thực: Dự án, lễ hội, tham quan... là môi trường thuận lợi để trẻ hình thành các kĩ năng nhận thức xã hội, ứng xử giao tiếp xã hội và thích ứng với môi trường xã hội. Qua đó trẻ biết thể hiện cảm xúc, biết quan tâm chia sẻ và thực hiện tuân thủ các quy tắc xã hội.

- *Cần quan tâm đến khâu đánh giá KNXH của trẻ*

Dựa vào các loại KNXH cần GD đã được xác định để đưa ra các chỉ số cần đạt ở cuối độ tuổi. Tương tự như bộ chuẩn cuối 5 tuổi đã đề ra các chỉ số cần đạt một cách rõ ràng thì các độ tuổi khác cũng cần có bộ chuẩn tương tự. Bên cạnh đó, cần có những tài liệu hướng dẫn hoặc các đợt tập huấn để giúp giáo viên biết đo các biểu hiện và đánh giá đúng mức độ từng loại kĩ năng. Việc đánh giá KNXH của trẻ là vấn đề vô cùng phức tạp, nó đòi hỏi phải phối hợp nhiều phương pháp, biện pháp, kĩ thuật và nếu không được hướng dẫn thì giáo viên sẽ gặp khó khăn trong quá trình đánh giá dẫn đến kết quả sẽ không khách quan và thiếu chính xác. Không nên đánh giá KNXH của trẻ một cách cứng nhắc tại một thời điểm nhất định mà giáo viên mầm non nên thường xuyên quan sát, hỗ trợ và thúc đẩy sự phát triển các KNXH của trẻ qua các hoạt động trải nghiệm hàng ngày, hàng tuần.

5. Kết luận và kiến nghị

GD KNXH là vấn đề tương đối mới mẻ và ngày nay được nhiều nền GD các quốc gia quan tâm. Nội dung này rất quan trọng đối với độ tuổi trẻ mầm non. Để GD đạt hiệu quả thì trước hết chúng ta cần hiểu rõ một số vấn đề lí luận mang tính bản chất về KNXH, cần biết lựa chọn và phân loại các loại KNXH cụ thể phù hợp với từng lứa tuổi trẻ và nắm được các phương thức GD một cách tích cực nhất.

Lí thuyết Hoạt động đã cho rằng nhân cách của trẻ chỉ được hình thành bằng con đường hoạt động. Vì vậy, muốn hình thành, GD KNXH cho trẻ thì con đường cơ

bản nhất đó là tổ chức các hoạt động cụ thể cho trẻ được thực hành luyện tập trải nghiệm trực tiếp. Qua phân tích chương trình GDMN ở một số nước tiên tiến trên thế giới cho thấy, hầu hết các chương trình quốc gia về GDMN đều lựa chọn phương thức học qua trải nghiệm để hình thành KNXH cho trẻ. Họ lựa chọn các lí thuyết GD mang tính tích cực và coi đó như là triết lí GD trong quá trình GDMN nói chung và GD KNXH nói riêng. Từ những bài học từ kinh nghiệm GD KNXH quốc tế, chúng tôi đề xuất những kiến nghị nhằm nâng cao hiệu quả của GD KNXH cho trẻ mầm non ở Việt Nam như sau:

- Bổ sung mục tiêu và nội dung GD KNXH trong chương trình GDMN, trong đó đưa ra các yêu cầu mang tính hệ thống về và cần có những hướng dẫn cụ thể để giáo viên dễ dàng thiết kế, thực hiện và đánh giá hoạt động này.

- Xây dựng và biên soạn tài liệu hướng dẫn GD KNXH cho giáo viên và cha mẹ trẻ theo các lứa tuổi của trẻ.

- Tổ chức tập huấn kĩ năng thiết kế và tổ chức hoạt động GD KNXH cho giáo viên mầm non.

- Vận động tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức và sự quan tâm của các lực lượng xã hội đối với GD KNXH cho trẻ mầm non, huy động sự tham gia của cộng đồng vào hoạt động GD KNXH ở trường mầm non.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1]. Gresham F.M. & Elliott, S.N, (1990), *Manual for the Social Skills Rating System*, Circle.pine MN, American. Inc Guidance Service.
[2]. Đặng Thành Hưng - Trần Thị Tố Oanh, *Bản chất và đặc điểm của kĩ năng xã hội*, Tạp chí Khoa học Giáo dục, Số 100, tháng 01 năm 2014.
[3]. Dewey J, (1938), *Experience and education*, New York: Collier Books.
[4]. Kolb D.A, (1984), *Experiential learning: experience as the source of learning and Development*, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
[5]. Nguyen Thi Thu Hanh, (2016), *General view of social skills education theory for preschool children*, The Science Publishing Centre “Sociosphere”, N4, 2016, ISSN 2078 -7081, Russia.

SOCIAL SKILL EDUCATION THROUGH EXPERIENCE FOR PRE-SCHOOL CHILDREN- INTERNATIONAL TREND AND LESSONS-LEARNT TO VIETNAM

NGUYEN THI THU HANH
Vinh University
Email: hanhvinhuni@gmail.com

Abstract: *The article addresses an issue of social skill education through experience for pre-school children in terms of analyzing some relating theoretical issues such as: concepts, purposes, classifications, methods to teach social skills for children and analyzing world trends in this issue (by defining the theoretical foundation and pre-school programs in some countries) with the aim to withdraw lessons-learnt to Vietnam on social skill education through experience. Thereby, some ideas are proposed to improve the quality of this activity.*

Keywords: *Social skill; social skill education; experience; pre-school children.*